



INTOXIKAZIOEN TIPOLOGIA MUNDUKO ESKUALDE EZBERDINETAN

Martinez-Indart Lorea¹, Urkaregi Arantza², Arana-Arri Eunate¹, Mintegi Santiago³

^{1,3} Epidemiologia Klinikoko Unitatea. Biocruces Osasun Ikerketa Institutua. Guruzetako Unibertsitate Ospitalea. Bizkaia.

² Matematika Aplikatua, Estatistika eta Ikerkuntza Operatibo Saila. Euskal Herriko Unibertsitatea. Bizkaia.

³ Pediatriako Larrialdiak, Guruzetako Unibertsitate Ospitalea. Euskal Herriko Unibertsitatea. Bizkaia.

Sarrera

- Intoxikazioak osasun publiko larria.
- Oso desberdinak izan daitezke intoxikazioak herrialdeen arabera.
- Garrantzitsua da patroiak ezagutzea prebentzio lanak egin ahal izateko.

Helburua

- Intoxikazio-patroiak identifikatzea:
 - Korrespondentzi analisia eta kluster analisiaren konbinazioa.
- Munduko eskuladeetan patroik horiek nola banatzen diren aztertzea.

Metodologia

- Mundu mailako ikerketa prospektiboa ⇒ 105 ospitale, urte 1.
- Hilabete bakoitzeko 4an, 14an eta 24an.
- Datuak: Google Drive.

Aldagaiak:

- Adina
- Sexua
- Mekanismoa
- Lekua
- Sintomak
- Gaixoaren eboluzioa
- Etab....

Metodologia

- Intoxikazio patroiak identifikatzeko korrespondentzia anizkoitza eta kluster analisia.
- Aldagai kategorikoak \Rightarrow korrespondentzia analisi-anizkoitza.
 - Hasierako informazioarekin aldagai jarraikiak sortu (faktoreak). Aldagaiak:
 - Lekua
 - Adina
 - Mekanismoa
 - Nola
 - Toxiko mota

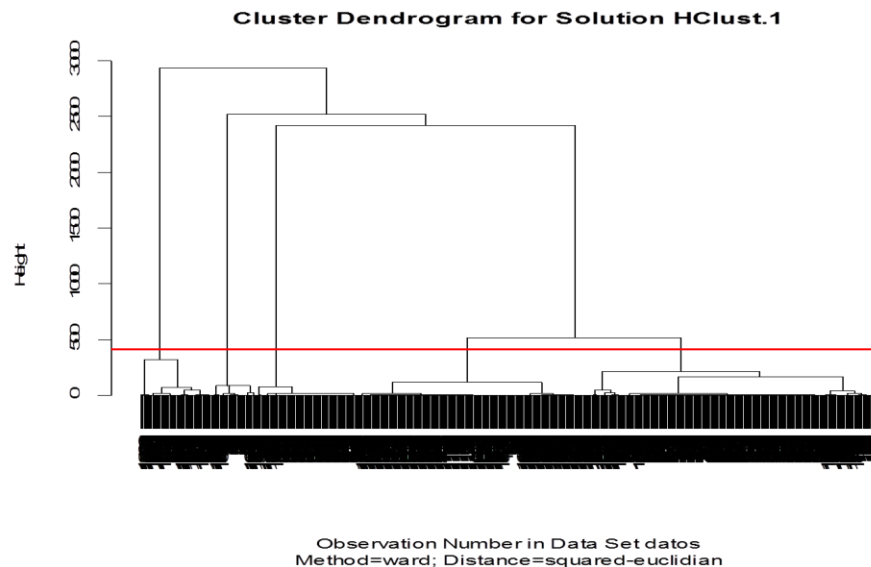
Metodologia

- Kluster analisia
 - Korrespondentzi analisiko faktore koordenatuekin
 - Distantzia euklidea karratura
 - Ward-en metodoa
- Korrespondentzi anizkoitza eta Kluster analisia konbinatu taldeak sortu.
- R project eta SPSS vs 22.0.

Emaitzak

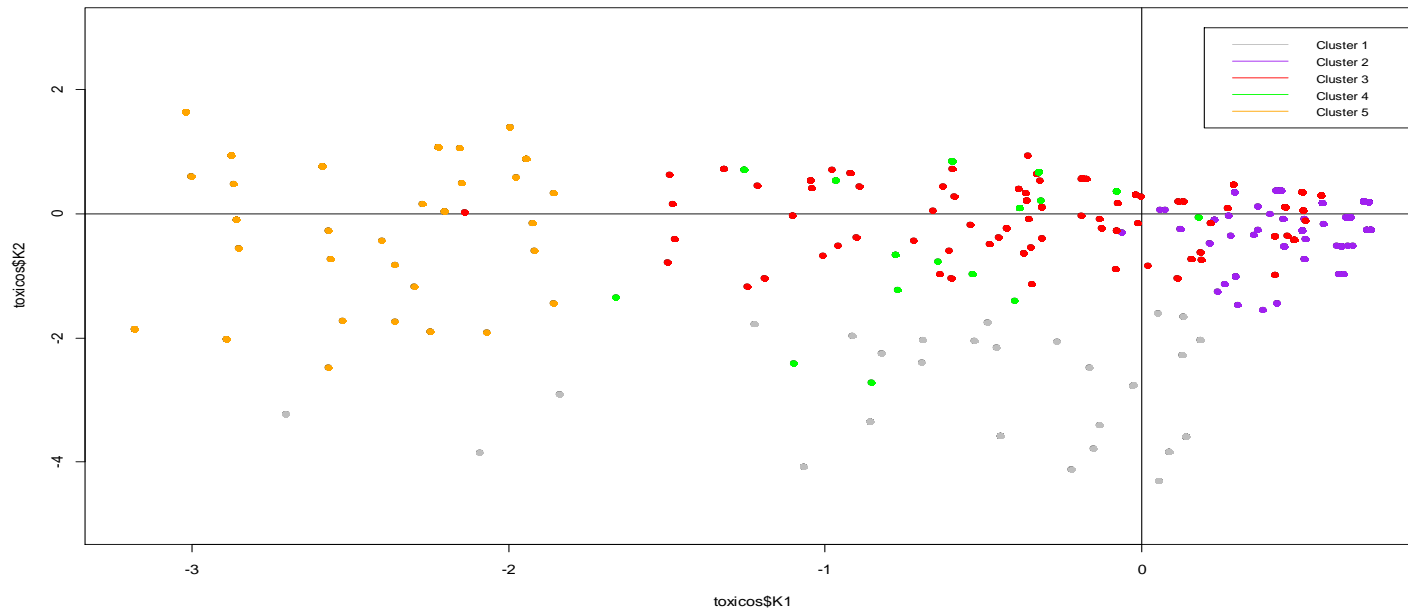
○ **Korrespondentzia-analisia:**

- 3 faktoreen bidez aldakuntza orokorraren %76,3a.
- 3 faktore horiekin kluster analisia:



Emaitzak

- 5 cluster:



Taldeak							
Aldagaiak		A (n=104)	B (n=534)	C (n=653)	D (n=232)	E (n=165)	p value
Toxikoak	Karbono monoxidoa	57 (54.8)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	<0.001
	Garbiketako produktuak	1 (1)	306 (57.3)	11 (1.7)	0 (0)	1 (0.6)	
	Alkohola	0 (0)	0 (0)	14 (2.1)	0 (0)	114 (69.1)	
	Alkohola+droga ilegalak	5 (4.8)	0 (0)	12 (1.8)	1 (0.4)	45 (27.3)	
	Pestizidak	0 (0)	58 (10.9)	3 (0.5)	0 (0)	0 (0)	
	Kosmetikoak	0 (0)	48 (9)	2 (0.3)	1 (0.4)	0 (0)	
	Droga terapeutikoak	2 (1.9)	5 (0.9)	574 (87.9)	213 (91.8)	2 (1.2)	
	Landareak	1 (1)	27 (5.1)	12 (1.8)	0 (0)	0 (0)	
	Ezeguna	10 (9.6)	8 (1.5)	3 (0.5)	0 (0)	1 (0.6)	
	Beste batzuk	28 (26.9)	82 (15.4)	22 (3.4)	17 (7.3)	2 (1.2)	
Mekanismoa	Errorea dosian	2 (1.9)	0 (0)	51 (7.8)	11 (4.7)	0 (0)	<0.001
	Akzidentala	90 (86.5)	527 (98.7)	537 (82.2)	0 (0)	3 (1.8)	
	Aisialdikoa	4 (3.8)	0 (0)	18 (2.8)	0 (0)	158 (95.8)	
	Buruaz beste egitea	0 (0)	0 (0)	12 (1.8)	220 (94.8)	1 (0.6)	
	Beste batzuk	8 (7.7)	7 (1.3)	35 (5.4)	1 (0.4)	3 (1.8)	
Lekua	Étxea	68 (65.4)	499 (93.4)	573 (87.7)	202 (87.1)	19 (11.5)	<0.001
	Kalea	1 (1)	0 (0)	18 (2.8)	4 (1.7)	73 (44.2)	
	Taberna	0 (0)	0 (0)	1 (2.8)	0 (0)	25 (44.2)	
	Eskola	29 (27.9)	1 (0.2)	2 (0.3)	11 (4.7)	1 (0.6)	
	Beste bat	3 (2.9)	32 (6)	49 (7.5)	8 (3.4)	27 (16.4)	
	Ezeguna	3 (2.9)	2 (0.4)	10 (1.5)	7 (3)	20 (12.1)	
Nola	Ingestioa	2 (1.9)	495 (92.7)	642 (98.3)	227 (97.8)	136 (82.4)	<0.001
	Inhalazioa	97 (93.3)	1 (0.2)	0 (0)	3 (1.3)	25 (15.2)	
	Beste bat	5 (4.8)	38 (7.1)	11 (1.7)	2 (0.9)	4 (2.4)	
Adina	<1 urte	11 (10.6)	46 (8.6)	47 (7.2)	0 (0)	0 (0)	<0.001
	1-6 urte	31 (29.8)	470 (88.0)	491 (75.2)	0 (0)	0 (0)	
	7-10 urte	15 (14.4)	16 (3.0)	37 (5.7)	1 (0.4)	1 (0.6)	
	>10 urte	47 (45.2)	2 (0.4)	78 (11.9)	231 (99.6)	164 (99.4)	

Emaitzak

- **A taldea:** nahi gabeko inhalazioak, gehienetan etxean intoxicaturikoak (bereziki karbono monoxidoa) eta 10 urte baino gehiago dituztenak.
- **B taldea:** ingestioak, garbiketako produktuekin, etxean eta 1 eta 7 urte artean.
- **C taldea:** ingestioak, botikak hartuta, etxean eta 1 eta 7 urte artean.
- **D taldea:** nahita hartutako botikak, 10 urte baino gehiago, bere buruaz beste egiteko asmoz.
- **E taldea:** alkohola eta droga-ilegalak aisialdiarekin erlazionatuta, 10 urte baino gehiago.



Emaitzak: Munduko eskualdetako banaketa

Taldeak						
Eskualdea	A (n=104)	B (n=534)	C (n=653)	D (n=232)	E (n=165)	p-balioa
Hego America (n=223)	11 (4.9)	85 (38.1)	103 (46.2)	13 (5.8)	11 (4.9)	<0.001
Ipar America (n=166)	1 (0.6)	25 (15.1)	75 (45.2)	57 (34.3)	8(4.8)	
Mendelbaldeko Europa (n=178)	19 (10.7)	66 (37.1)	51 (28.7)	19 (10.7)	23 (12.9)	
Ekialdeko Europa (n=267)	41 (15.4)	81 (30.3)	87 (32.6)	24 (7.9)	37 (13.9)	
Ipar Europa (n=176)	6 (3.4)	51 (29)	65 (36.9)	32 (18.2)	22 (12.5)	
Hego Europa (n=558)	25 (4.5)	190 (34.1)	235 (42.1)	60 (10.8)	48 (8.6)	
Ekialdeko mediterranea (n=46)	1 (2.2)	28 (60.9)	13 (28.3)	4 (8.7)	0 (0)	
Australia Zelanda Berria (n=74)	0 (0)	8 (10.8)	24 (32.4)	26 (35.1)	16 (21.6)	

Ondorioak

- Intoxikazio ohikoenak: botiken edo garbiketako produktuen ingestioa.
- Europan: garbiketako produktuak.
- Hego Amerikan: pestizidak.
- Ipar Amerikan eta Australian bere buruaz beste egiteko saiakera asko batez ere nerabeen artean.
- Intokzikazioen %10a alkoholarekin eta droga ilegalekin lotuta.
- Desberdintasun handiak intoxikazio patroietan munduko eskualdeka ⇒ Prebentzio neurriak desberdinak.



ESKERRIK ASKO